

Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний інститут
Кафедра початкової освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

« 01 »

09

2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Освітній менеджмент в початковій школі»

Змістовий модуль «Моніторинг якості освіти: діагностика, проектування»

для студентів

спеціальності 013 Початкова освіта
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньої програми 013.00.02 «Педагогіка і методика початкової освіти»

Київ – 2020

Розробник:

Бондаренко Геннадій Леонідович, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри початкової освіти, кафедра початкової освіти Педагогічного інституту

Кипиченко Наталія Сергіївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти Педагогічного інституту

Викладачі:

Бондаренко Геннадій Леонідович, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри початкової освіти, кафедра початкової освіти Педагогічного інституту

Кипиченко Наталія Сергіївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти Педагогічного інституту

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри початкової освіти
Протокол № 1 від 27 серпня 2020 року

Завідувач кафедри Г.Л. Бондаренко

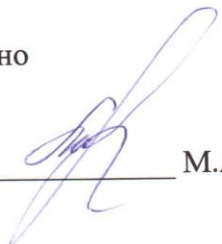
Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 013.00.02
«Педагогіка і методика початкової освіти»

«__» _____ 2020 р.

Гарант освітньо-професійної програми 013.00.02 «Педагогіка і методика початкової освіти» Т.І. Мієр

Робочу програму перевірено

«__» _____ 2020 р.

Заступник директора М.А. Машовець

Пролонговано:

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» _____ 20__ р. Протокол №__

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» _____ 20__ р. Протокол №__

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» _____ 20__ р. Протокол №__

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» _____ 20__ р. Протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
<i>«Освітній менеджмент у початковій школі»</i>		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	11/ 330	
Курс		2 (6)
Семестр		3-4 (11-12)
Кількість змістовий модулів із розподілом:	4	
Обсяг кредитів		
Обсяг годин, в тому числі:		
Аудиторні		44
Модульний контроль		
Семестровий контроль		
Самостійна робота		286
Форма семестрового контролю		екзамен
<i>Змістовий модуль «Моніторинг якості освіти: діагностика проектування»</i>		
Курс		2 (6)
Семестр		3 (11)
Обсяг кредитів		4
Обсяг годин, в тому числі:		120
Аудиторні		16
Модульний контроль		
Семестровий контроль		
Самостійна робота		104
Форма семестрового контролю	-	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – вивчення сучасних підходів до здійснення моніторингової діяльності в управлінні початковою школою; розвиток умінь проведення моніторингових досліджень в НУШ.

Завдання навчальної дисципліни:

розвиток здатності діяти соціально відповідально, працювати в команді; розвиток умінь здійснення моніторингової діяльності (цілепокладання, планування, розроблення інструментарію, проведення, аналізу та інтерпретації результатів

моніторингового дослідження); розвиток умінь планування та організації роботи з підготовки й проведення державної підсумкової атестації в початковій школі.

3. Результати навчання за дисципліною

знати сучасні нормативні документи, принципи, методи (інструментарій) проведення моніторингу якості освіти в початковій школі; розробляти інструментарій моніторингових досліджень у початковій школі; аналізувати та інтерпретувати результати моніторингових досліджень у початковій школі; здійснювати моніторинг та систематичний контроль за: якістю освітнього процесу, об'єктивністю оцінювання результатів освітньої підготовки здобувачів освіти, роботою гуртків і факультативів у початковій школі.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна						Самостійна
	Усього	Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Загальні питання моніторингу якості освіти в початковій школі							
Тема 1. Поняття, завдання та класифікація моніторингу	9	2					7
Тема 2. Етапи моніторингових досліджень	9		2				7
Тема 3. Створення моніторингової системи	7						7
Тема 4. Педагогічний моніторинг як інструмент керування освітнім процесом	9	2					7
Тема 5. Використання сучасних методів в процесі моніторингу	7						7
Разом	41	4	2				35

Змістовий модуль 2. Зовнішній моніторинг якості освіти						
Тема 6. Державна служба якості освіти України: пріоритетні завдання, структура, повноваження	9		2			16
Тема 7. Інституційний аудит закладів освіти	6		2			18
Разом	38		2	2		34
Змістовий модуль 3. Внутрішній моніторинг якості освіти як практична система						
Тема 8. Моніторинг управлінської діяльності в початковій школі	7					7
Тема 9. Моніторинг методичної роботи в початковій школі	7					7
Тема 10. Моніторинг педагогічної діяльності	9		2			7
Тема 11. Моніторинг розвитку навчальної діяльності учня	9		2			7
Тема 12. Державна підсумкова атестація	9		2			7
Разом	41			6		35
Усього	120	4	4	8		104

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Загальні питання моніторингу якості освіти в початковій школі

Тема 1. Поняття, завдання та класифікація моніторингу

Становлення моніторингових досліджень. Змістовий аналіз поняття «моніторинг». Основні завдання моніторингу. Класифікації освітнього моніторингу.

Основні поняття теми: моніторинг в освіті, інформаційний моніторинг, базовий моніторинг, проблемний моніторинг, управлінський моніторинг, систематичний моніторинг, нестатичний («м'який») моніторинг.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [1, 2, 8]

Лекція 1. Поняття, завдання та класифікація моніторингу

Тема 2. Етапи моніторингових досліджень

Поетапне проведення моніторингу. Визначення та характеристики етапів. Аналіз результатів. Напрями застосування результатів моніторингу.

Основні поняття теми: аналіз результатів, аналіз, етапи моніторингу (нормативноустановчий, аналітико-діагностичний, прогностичний, діяльнісно-технологічний, проміжно-діагностичний, підсумково-діагностичний).

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [1, 2, 8]

Семінарське заняття 1. Етапи моніторингових досліджень

Тема 3. Створення моніторингової системи

Визначення показників ефективності. Програма моніторингового дослідження. Стабільність інструменту моніторингу. Показники, що характеризують результати моніторингу.

Основні поняття теми: показники ефективності моніторингу, інструментарій моніторингу, управлінські рішення.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [1, 2, 8]

Тема 4. Педагогічний моніторинг як інструмент керування освітнім процесом

Моніторинг освітнього процесу (на прикладі початкової школи): діагностика якості освіти, аналіз соціальних умов, аналіз змісту освіти, психодіагностика, аналіз педагогічної культури вчителя, медична діагностика, аналіз діяльності шкільних підрозділів, специфіка моніторингу якості освіти в закладі освіти. Використання рейтингу в моніторингових дослідженнях: початковий рейтинг, поточний рейтинг, дисциплінарний рейтинг, рейтинг креативності.

Основні поняття теми: порівняльний характер, пролонгований характер, констатувальний моніторинг, діагностуючий характер, прогнозуючий характер, мета моніторингу, форми моніторингу, методи збирання і обробки інформації, рейтинг в освіті, рейтинг.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [1, 2, 8]

Тема 5. Використання сучасних методів у процесі моніторингу

Педагогічні вимірювання – основа моніторингу навчальної діяльності. Методи моніторингу: спостереження, анкетування, факторно-критеріальне моделювання, квадрант-аналіз, кореляційний аналіз.

Основні поняття теми: вимірювання, спостереження, анкетування, факторно-критеріальне моделювання, квадрант-аналіз, кореляційний аналіз.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [1, 2, 8]

Лекція 3. Використання сучасних методів у процесі моніторингу

Семінарське заняття 2-3. Використання сучасних методів в процесі моніторингу

Тема 6. Державна служба якості освіти України: пріоритетні завдання, структура, повноваження

Завдання та повноваження Державної служби якості освіти: здійснення інституційного аудиту закладів освіти, надання рекомендацій закладам освіти щодо організації та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти, акредитація громадських фахових об'єднань щодо здійснення незалежного оцінювання якості освіти та освітньої діяльності закладів освіти, затвердження нетипових освітніх програми дошкільної та загальної середньої освіти, проведення моніторингу якості освітньої діяльності та якості освіти.

Основні поняття теми: Державна служба якості освіти, акредитація, нетипові освітні програми, моніторинг освітньої діяльності.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [3, 4]

Семінарське заняття 4. Державна служба якості освіти України: пріоритетні завдання, структура, повноваження

Тема 7. Інституційний аудит закладів освіти

Мета інституційного аудиту закладів освіти. Завдання інституційного аудиту закладів освіти. Проект порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти. Напрями оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти: освітнє середовище закладу освіти; система оцінювання здобувачів освіти закладу освіти; педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу освіти; управлінські процеси закладу освіти.

Основні поняття теми: інституційний аудит, управлінський процес, освітнє середовище, система оцінювання, педагогічна діяльність.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [3, 4]

Лекція 4. Інституційний аудит закладів освіти

Практичне заняття 1-2. Інституційний аудит закладів освіти

Змістовий модуль 3.

Внутрішній моніторинг якості освіти як практична система

Тема 8. Моніторинг управлінської діяльності в початковій школі

Моніторинг управлінської діяльності керівника. Моніторинг управлінської діяльності заступника директора. Моніторинг організаційної діяльності в початковій школі. Моніторинг інформаційного забезпечення управління. Моніторинг організаційної культури початкової школи. Моніторинг прийняття управлінських рішень. Моніторинг

іміджу навчального закладу. Моніторинг ведення ділової документації в початковій школі. Моніторинг інформатизації початкової школи.

Основні поняття теми: управлінська діяльність, організаційна діяльність, інформаційне забезпечення, організаційна культура, управлінське рішення, імідж, ділова документація, інформатизація.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [1, 2, 8]

Практичне заняття 3-4. Моніторинг управлінської діяльності в початковій школі

Тема 9. Моніторинг методичної роботи в початковій школі

Моніторинг організації науково-методичної роботи в початковій школі. Моніторинг організації науково-дослідної роботи в початковій школі. Моніторинг інноваційної діяльності початкової школи. Моніторинг організаційної роботи методичного об'єднання вчителів початкової школи.

Основні поняття теми: науково-методична робота, науково-дослідна робота, інноваційна діяльність, методичне об'єднання.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [1, 2, 8]

Семінарське заняття 5. Моніторинг методичної роботи в початковій школі

Практичне заняття 5-6. Моніторинг методичної роботи в початковій школі

Тема 10. Моніторинг педагогічної діяльності

Моніторинг якості роботи вчителя початкових класів. Моніторинг стану викладання предметів. Моніторинг професійної компетентності педагога. Моніторинг педагогічної майстерності педагога. Моніторинг якості роботи класного керівника. Моніторинг системи роботи вчителя початкових класів (аспектний аналіз). Факторно-критеріальна модель діяльності вчителя початкових класів.

Основні поняття теми: стан викладання, педагогічна майстерність, професійна компетентність, класний керівник, система роботи вчителя.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [1, 2, 8]

Лекція 5. Моніторинг педагогічної діяльності

Семінарське заняття 6. Моніторинг педагогічної діяльності

Практичне заняття 7-8. Моніторинг педагогічної діяльності

Тема 11. Моніторинг розвитку навчальної діяльності учня

Спостереження за учнями на уроках. Моніторинг якості знань учнів 1 – 4 класів. Психологічні дослідження розвитку функцій мислення учнів 1 – 4 класів. Кваліметричні дослідження розвитку навчальної діяльності учнів 1- 4 класів.

Основні поняття теми: спостереження, розвиток функцій мислення, розвиток навчальної діяльності.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [1, 2, 8]

Лекція 6. Моніторинг розвитку навчальної діяльності учня

Практичне заняття 9-10. Моніторинг розвитку навчальної діяльності учня

Тема 12. Державна підсумкова атестація (початкова школа)

Нормативні документи щодо проведення ДПА: «Про затвердження Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти» (Наказ МОН №1547 від 30.12.14 р.); «Щодо проведення державної підсумкової атестації у закладах загальної середньої освіти в 2017/2018 навчальному році» (Лист МОН № 1/9-185 від 27.03.18 р.); «Про організоване завершення 2017/2018 н. р. та особливості проведення ДПА у закладах загальної середньої освіти» (Лист МОН № 1/9-66 від 31.01.18 р.) Мета ДПА як внутрішнього моніторингу якості освіти. Форми проведення (підсумкові контрольні роботи з української мови (оцінювання результатів навчання з української мови та читання) і математики. Орієнтовні вимоги до змісту атестаційних завдань.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [5, 6, 7]

Семінарське заняття 7. Державна підсумкова атестація (початкова школа)

Практичне заняття 11. Державна підсумкова атестація (початкова школа)

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Види діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		К-сть одиниць	Макс. к-сть балів	К-сть одиниць	Макс. к-сть балів	К-сть одиниць балів	Макс. к-сть балів
Відвідування лекцій	1	2	2				
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1		
Відвідування практичних занять	1			1	1	3	3
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10		
Робота на практичному занятті	10			1	10	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5
Разом			18		27		38
Максимальна кількість балів		83					
Розрахунок коефіцієнта		0,83					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Кількість балів
1	Розробити інструментарій моніторингу методичної роботи в початковій школі та провести дослідження в початковій школі	35	5
2	Розробити інструментарій моніторингу педагогічної діяльності вчителя початкових класів та провести дослідження в початковій школі	34	5
3	Розробити інструментарій моніторингу розвитку навчальної діяльності молодшого школяра та провести дослідження в початковій школі	35	5
	Разом	104	15

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання
Модульний контроль здійснюється у формі комп'ютерного тестування (25 питань).

6.4.Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестрове оцінювання здійснюється у формі інтегрованого екзамену з дисципліни «Освітній менеджмент в початковій школі». Форма проведення письмова (комп'ютерне тестування). За правильну відповідь на кожне запитання тесту студент отримує 1 бал. Максимальна кількість балів за виконання тесту – 40.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

Становлення моніторингових досліджень.

Змістовий аналіз поняття «моніторинг».

Основні завдання моніторингу.

Класифікації освітнього моніторингу.

Етапи проведення моніторингу.

Напрями застосування результатів моніторингу.

Програма моніторингового дослідження.

Моніторинг освітнього процесу (на прикладі початкової школи).

Педагогічні вимірювання основа моніторингу навчальної діяльності.

Спостереження як метод моніторингу.

Анкетування як метод моніторингу.

Факторно-критеріальне моделювання як метод моніторингу.

Квадрант-аналіз як метод моніторингу.

Кореляційний аналіз як метод моніторингу.

Завдання та повноваження Державної служби якості освіти.

Мета і завдання інституційного аудиту закладів освіти.

Напрями оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти.

Моніторинг управлінської діяльності керівника.

Моніторинг управлінської діяльності заступника директора.

Моніторинг організаційної діяльності в початковій школі.

Моніторинг інформаційного забезпечення управління.

Моніторинг організаційної культури початкової школи.

Моніторинг прийняття управлінських рішень.

Моніторинг іміджу навчального закладу.

Моніторинг ведення ділової документації в початковій школі.

Моніторинг інформатизації початкової школи.

Моніторинг організації науково-методичної роботи в початковій школі.

Моніторинг організації науково-дослідної роботи в початковій школі.

Моніторинг інноваційної діяльності початкової школи.

Моніторинг організаційної роботи методичного об'єднання вчителів початкової школи.

Моніторинг якості роботи вчителя початкових класів.

Моніторинг стану викладання предметів.

Моніторинг професійної компетентності педагога.

Моніторинг педагогічної майстерності педагога.

Моніторинг якості роботи класного керівника.

Моніторинг системи роботи вчителя початкових класів (аспектний аналіз).

Факторно-критеріальна модель діяльності вчителя початкових класів.

Спостереження за учнями на уроках.

Моніторинг якості знань учнів 1 – 4 класів.

Психологічні дослідження розвитку функцій мислення учнів 1 – 4 класів.

Кваліметричні дослідження розвитку навчальної діяльності учнів 1– 4 класів.

Нормативні документи щодо проведення ДПА.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100 – 90
Дуже добре	82 – 89
Добре	75 – 81
Задовільно	69 – 74
Достатньо	60 – 68
Незадовільно	0 – 59

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом 120 год.: лекції – 4 год., практичні заняття – 8 год., семінарські заняття – 4 год., самостійна робота – 104 год.

8. Навчально-методична картка дисципліни

Тиждень	1	2	3	4	5	6	7
Модулі	ЗМІ					ЗМІІ	
Назва модуля	Загальні питання моніторингу якості освіти в початковій школі					Зовнішній моніторинг якості освіти	
К-сть балів за модуль							
Лекції	1	2	3	4	5	6	7
Дати							
Теми лекцій (відвідування – 2 бали)	Поняття, завдання та класифікація моніторингу			Педагогічний моніторинг як інструмент керування освітнім процесом			
Теми семінарських занять (відвідування, робота під час заняття 2*11 = 22)		Етапи моніторингових досліджень				Державна служба якості освіти України: пріоритетні завдання, структура, повноваження	
Теми практичних занять (відвідування, робота під час заняття 4*11=44)							Інституційний аудит закладів освіти
Самостійна робота (3*5=15)			Створення моніторингової системи		Використання сучасних методів в процесі моніторингу		
Підсумковий контроль							

Тиждень	8	9	10	11	12
Модулі	ЗМ III				
Назва модуля	Внутрішній моніторинг якості освіти як практична система				
К-сть балів за модуль					
Лекції	8	9	10	11	12
Дати					
Теми лекцій (відвідування – 2 бали)					
Теми семінарських занять (відвідування, робота під час заняття 2*11 = 22)					
Теми практичних занять (відвідування, робота під час заняття 4*11=44)			Моніторинг педагогічної діяльності	Моніторинг розвитку навчальної діяльності учня	Державна підсумкова атестація
Самостійна робота (3*5=15)	Моніторинг управлінської діяльності в початковій школі	Моніторинг методичної роботи в початковій школі			
Види поточного контролю (4*25=100)	МКР 3-4 (50 балів)				
Підсумковий контроль	Відв. лекцій – 2 б., практ. – 4 б., сем. – 2 б.; роб. на практ. – 40 б., роб. на сем. – 20 б., сам. роб. – 15 б. Разом – 83 балів. Коефіцієнт – 0,83				

9. Рекомендовані джерела

Основні

1. Бодненко Д. М., Жильцов О. Б., Лещинський О. Л., Мазур Н. П. Моніторинг навчальної діяльності : навчальний посібник / Д. М. Бодненко, О. Б. Жильцов, О. Л. Лещинський, Н. П. Мазур. – Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. – 276 с.
2. Григораш В. В. Організація діяльності керівника школи / В. В. Григораш. – Харків : Вид. група «Основа», 2011. – 224 с.
3. Кулаченко О. В. 105 схем і таблиць. Заступнику директора та вчителю початкової школи / Автор-укладач О. В. Кулаченко. – Харків: Вид. група «Основа», 2009. – 112 с.
4. Приходько В. М. Моніторинг якості освіти і виховної діяльності навчального закладу : навчально-методичний посібник для вчителя / В. М. Приходько. – Харків : Вид. група «Основа»: «Тріада+», 2007. – 144 с.
5. Хлебнікова Т. М. Управління навчальною діяльністю / Т. М. Хлебнікова. – Харків : Вид. група «Основа», 2008. – 175 с.

Додаткові

1. Довідник заступника директора: накази, наради, моніторинг, аналіз / А. О. Лавренюка. – Харків: Основа, 2006. – 70 с.
2. Касьянова О.М. Моніторинг в управлінні навчальним закладом / О. М. Касьянова. – Харків: Вид. група «Основа», 2005. – 96 с.
3. Моніторинг НУШ. Результати та рекомендації (перший етап, 2019 – 2020 рр.) [електронний ресурс]. – Режим доступу : https://mon.gov.ua/storage/app/media/nova-ukrainska-shkola/NUSH_monitorynh_7.08_2.pdf
4. Положення про Державну службу якості освіти затв. постановою КМУ «Деякі питання Державної служби якості освіти України» від 14.03.2018 № 168 [електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.pedrada.com.ua/article/2183-zavdannya-ta-povnovajennya-derjavno-slujbi-yakost-osviti>
<http://nus.org.ua/articles/atestatsiya-vs-instytutsijnyj-audyty-zakladiv-osvity/>
5. Проект порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти [електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-do-gromadskogo-obgovorennja-proekt-poryadku-provedennja-institucijnogo-audituzakladiv-zso>
6. Про затвердження Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти» // Наказ МОН №1547 від 30.12.14 р.
7. Щодо проведення державної підсумкової атестації у закладах загальної середньої освіти в 2017/2018 навчальному році // Лист МОН № 1/9-185 від 27.03.18 р.
8. Чала Т. Т. Робочий зошит заступника директора з навчально-виховної роботи. Початкова школа / Т.Т. Чала. – Харків: Вид. група «Основа», 2008. – 376 с.

